

Vreemde gasten

Luc van Balberghe

roman

Mijn dank aan:

- Elke Op de Beeck van www.horlogeriemuseum.be in Mechelen voor het ter beschikking stellen van een paardjesklok voor de coverfoto;

- Dago, Kris en Luuk voor het streng-kritisch beoordelen van het oorspronkelijke manuscript, het nauwkeurig aanduiden van anomalieën en hun creatieve inbreng;

- de Facebookvrienden die me bleven aanmoedigen tijdens het schrijven;

- jij, lezer of lezeres, die dit boek aanschafte en er ongetwijfeld van zal genieten.

LVB

‘Vreemde gasten’ werd geschreven in het najaar 2016/voorjaar 2017/voorjaar 2018.

Uitgegeven door Mijnbestseller.nl, Rotterdam/'s Hertogenbosch.

ISBN: 9789 4636 7553 6

De auteursrechten berusten, overeenkomstig de Belgische wetgeving, volledig bij de schrijver.

Heb je een mening over dit boek of de inhoud?

Je kunt die met de auteur delen:

lucvanbalberghe@gmail.com

1.

Van achter de kerk draait een taxi het dorpsplein op en houdt halt voor de bestofte etalage van een winkeltje met verouderde huishoudtoestellen. Al sinds jaren komt er geen klant meer over de vloer, maar de bejaarde uitbaatster heeft nog steeds het gevoel met beide voeten in het zakenleven te staan. De zaak is evenwel ingeslapen. Zoals het hele dorp, overigens.

Het lijkt alsof de auto uit het portaal van de kerk komt gereden; alsof hij door het gebouw letterlijk wordt uitgespuwd en zo'n honderd meter verderop neerkomt. Dat is natuurlijk niet zo.

*

Aan de andere kant van het plein, aan de toeg van het dorpscafé, draaien vier hoofden gelijktijdig in de richting van het plein. De vaste stamgasten zitten elke dag op hetzelfde uur, op dezelfde plaats. Meestal vertellen ze ook dezelfde verhalen. Of ze zwijgen. En drinken.

Nu draaien ze hun hoofd en kijken verwonderd naar buiten. Alsof ze nog nooit een taxi in hun dorp hebben gezien.

2.

- "Is het hier dat je moet zijn, juffrouwjtje?"

- "Het dorpsplein? Ik denk het wel. Van hieruit vind ik vast en zeker mijn weg."

Lynn Brown ritst haar heuptasje open, neemt enkele bankbiljetten en reikt ze de chauffeur aan.

- “Heu, de juffrouw is niet van hier, zeker?”

- “Nee, van Australië. Gaf ik je dollars of zo?”

- “Heu, neen... Maar een fooi van 10 procent is hier niet ongebruikelijk...”

- “Wel?!”

- “Je geeft bijna het dubbele van wat de hele rit kost?”

- “Laat maar zitten. Het was een leuke rit. Is me dat waard zoals een paard.”

Ze stapt uit en wacht. De taxichauffeur draait even. Hij bekomt nog van zijn fooi. Eens weer tot zichzelf, rept hij zich naar de achterzijde van zijn wagen, opent de koffer en haalt er een rugzak uit.

Het is geen rugzak die het hele hebben en houden van een backpacker kan bevatten, maar toch te groot om een jeugdig alternatief voor een gewone handtas te zijn.

Terwijl Lynn haar armen in de riempjes wurmt, tovert de chauffeur nog snel een naamkaartje tevoorschijn.

- “Als je nog eens een taxi nodig hebt, juffrouw, bel me maar. Voor klanten zoals jij, doe ik extra mijn best!”

- “Komt in orde!”

Lynn knikt, duwt het kaartje ergens in een zakje en kijkt om zich heen. De taxi rijdt weg, het plein rond, en wordt ten slotte schijnbaar door de gulzige mond van de kerk opgeslokt.

- Is het hier dat je moet zijn?!, herhaalt Lynn in gedachten. Nee, hier niet. De plaats waar ik moet zijn, bestaat blijkbaar niet meer. Wat is er gebeurd met dit dorp? De kerk heeft een opfrisbeurt gekregen, maar is nog steeds herkenbaar. De winkel met huishoudapparaten ziet er nog precies eender uit. Alleen stonden er vroeger gasflessen tegen de gevel. Maar het koffiezetapparaat en de mixer in de etalage, zijn precies in al die jaren nooit verkocht geraakt.

Al de rest is veranderd. De ruwe kasseien van het plein zijn vervangen door te netjes afgelijnde klinkers. De bakker en de slager zijn verdwenen. Alleen het kruidenierswinkeltje van Kaatje is uitgebreid tot een superette. De pastorie is een ontmoetingscentrum geworden. Maar er komt nauwelijks iemand, dus van ontmoeten is er al niet te vaak sprake. Bijna de meeste huizen zijn vervangen door lage flatgebouwen. Gelijkvloers en twee verdiepingen. Ze zien er luxueus uit.

Bouwpromotoren hebben ongetwijfeld ook dit dorp ontdekt, er een goudmijn in gezien, mensen met geld aangetrokken. Oudere koppels die goed boerden, hun villa elders verkochten en nu de comfortzone van een dorp in de buurt van de stad, opzoeken. Sociale woningen horen hier niet thuis. Die bewoners kosten toch alleen maar geld aan de begroting. Het dorp lijkt wel een *gated community* geworden, afgesloten met poorten die ‘kadastraal inkomen’ heten.

Maar waar zijn de oorspronkelijke bewoners naartoe?

Ho, kijk daar! Het cafeetje is er nog steeds! Onveranderd! De metalen platen tegen de gevel, maken reclame voor bieren die misschien al lang niet meer gebrouwen worden. De speciale vorm van de ramen, de gordijntjes aan een koperen stang achter de deur. Hier is de evolutie aan voorbij gegaan. Hoe heette de man alweer? Van Damme, of zoiets. Zou hij nog leven?

- Ik moet maar eens binnen gaan kijken, besluit Lynn. En dan kan ik meteen vragen waar de Steenssens juist wonen...

3.

In de dorpskerberg keren vier hoofden zich weg van het venster. Niemand zegt iets. Een taxi op het dorpsplein, een jonge vrouw

met een rugzak en met lange benen die onder een zomershirt uitkomen,... het gebeurt niet elke dag.

Maar de stamgasten maken zich geen illusies. Voor hen is er al zoveel veranderd in het dorp, dat het nu even rustig mag blijven.

Al jaren hebben ze hun vaste plaats aan de toog.

Links zit Mille, een gepensioneerd dakwerker. Die heeft destijds de leien op de kerk nog gelegd. Tot na zijn 60 kroop hij in de nok van de huizen of op de torenspits. Op een dag viel hij naar beneden. Niemand had het zien gebeuren. Niemand weet bijgevolg dat hij van op een meter hoogte van de ladder schoof, of dat hij de hele smak van op het dak naar de straatstenen had gemaakt. Zijn kwetsuren vielen mee. Hij had niet eens iets gebroken. Maar sindsdien heeft hij ondraaglijk veel last van zijn rug. Werken kan hij niet meer. Het was een arbeidsongeval en daar was hij tegen verzekerd. Bovendien bedraagt nu zijn invaliditeitsvergoeding een pak meer dan het pensioentje van een zelfstandig arbeider. In het dorp wordt zelfs gefluisterd, dat... Maar het zijn jaloerse geesten die bedenkingen uiten over de miserie die iemand overkomt!

Naast Mille heeft John zijn vaste plaats. Zijn naam past niet in de doopregisters van de parochie, maar ooit was zijn moeder verliefd op een Amerikaans soldaat die het land kwam bevrijden. Ze heeft het nooit tegen iemand gezegd. De man heeft het ook nooit geweten. Het was een jongemeisjesliefde die alleen in haar verbeelding bestond. Tot ze enkele jaren later met een dorpsjongen trouwde en haar eerste zoon John noemde. Ze wist niet eens hoe die Amerikaan heette, maar in Amerika heten alle mannen John. Dacht ze. John is zijn hele leven landbouwer geweest. Net zoals zijn vader, zijn grootvader, zijn... verder reiken zijn herinneringen niet omdat hij er toen zelf nog niet bij was. En wat een boer niet met eigen ogen gezien heeft, is niet gebeurd. John heeft letterlijk goed geboerd. Tijdens de crisisjaren durfde hij het aan om serres te plaatsen. Met z'n eigen geld, want

op de Boerenbond kan je niet vertrouwen. Die lenen je alleen geld, als je kunt bewijzen dat je 't eigenlijk niet nodig hebt. En daarna hebben ze je in hun greep. Eerst lijkt het erop of ze je dat geld cadeau doen. Tegen een belachelijk lage intrest. Maar ze lenen je veel te veel zodat je ook heel veel kunt investeren. Jawel! En daarna moet je je een leven lang uit de naad werken om dat godsvermogen terug te betalen. Neen, die hadden hem daar niet mee! Hij had wat spaargeld en zou inspelen op de nieuwe groenten. Want zelfs als 't crisis is, eten moeten de mensen toch! Zijn vier zonen hebben aan de universiteit gestudeerd en zijn dochter is verpleegster. Je ziet van hier, dat die het bedrijf én de familietraditie zullen voortzetten. John heeft op een dag besloten om zijn gronden te verkopen, en woont nu op een prachtig appartement met drie slaapkamers, aan de achterkant van het dorpsplein. Drie. Dat zijn er twee te veel, maar als de kleinkinderen dan eens komen logeren, is er plaats voor hen. Een mens moet vooruitziend zijn. Ze komen nooit met meer dan twee tegelijk, maar er zijn jongens en meisjes. Die leg je beter apart. Je weet maar nooit, wat er kan gebeuren. De moderne tijd, hé! Neen, geen geduvel onder zijn dak! Geld heeft hij genoeg. En tijd ook. Tijd, die hij grotendeels doorbrengt in het café van de oude Van Damme.

Naast John zit de Makke. Hij heet eigenlijk Marcel, maar niemand kent hem zo. De Makke is ook gepensioneerd. Hij heeft een lange carrière achter de rug als boekhouder in een groot bedrijf in de stad. Een mooie carrière. Afgerond met een gouden horloge en een gouden handdruk. Het was hoog tijd. Zowel voor het bedrijf als voor hem. En nog meer voor zijn vrouw, want die was uit een dorp afkomstig, was haar man naar de stad gevolgd, maar je haalt het dorp nooit uit het meisje. In de stad had ze ook wel een tuintje waar ze wat groenten en kruiden kweekte, maar de lucht is er anders. Net zoals de mensen. Die gouden handdruk kwam dus van pas om in dit dorp een nieuwe flat te kopen. Met

twee slaapkamers. Dat is genoeg, want ze hebben toch geen kleinkinderen. Maar een extra kamer is altijd handig. Al gebruik je ze maar om de strijkplank op te bergen. En nog zo van alles. Zijn vrouw voelt zich al direct thuis in het dorp. De Makke zelf moet nog even zijn draai vinden. Dat lukt het snelst als je de dorpsheerberg binnenstapt en meteen aan de toog gaat zitten. Niet van de eerste keer, natuurlijk. Want aan elke toog heerst een hiërarchie en die moet je eerst leren kennen om ze niet te verstoren. Anders zet je jezelf voorgoed buitenspel. Maar er is nog een barkruk over en de Makke wordt meteen opgenomen bij de vaste bezoekers.

De vierde plaats is die van de wijkagent. Die heeft geen voornaam. Natuurlijk heeft hij die wel, maar hij wordt er nooit mee aange-sproken. Als je de wet vertegenwoordigt, moet je niet toelaten dat men te familiair met je omgaat. De vrienden van de tienuren-zeveraars hebben hem wel een bijnaam gegeven: Jerry Cotton. Hij vindt het zelf geen spotnaam, zelfs bijna een eretitel. Zij noemen hem soms ook zo waar hij bij is en hij laat het zich met genoeg welgevallen.

Niemand weet nog wie het eerst op die naam kwam. Er werd eens een grapje verteld over Mie Katoen, die uit het liedje en die morgennoen zou komen. Toen was er iemand die een paar woorden Engels kende, die haar Mary Cotton noemde. Dat was John waarschijnlijk, want die was boekhouder. Iemand anders vroeg dan of die Mary Cotton familie was van Jerry Cotton. Dat was de held uit goedkope speurdersromannetjes die op krantenpapier verschenen en vooral te koop waren in de krantenkiosken van de spoorwegen. Slecht geschreven door schrijvers die nooit zelf in de Verenigde Staten waren geweest, slecht vertaald uit het Duits ook, en slecht gedrukt op de persen van Het Laatste Nieuws. Zo tussen de ochtend- en de avondkrant door. Ook wie niet veel las, kocht af en toe Jerry Cotton. Meestal de mannen, natuurlijk. Vrouwen lazen Courts-Mahler of Konsalik. Voor de

romantiek. Maar Jerry Cotton was stoer. En wat nog het belangrijkste was: op het einde van het boekje had hij altijd de misdaden opgelost! Elke week opnieuw.

Met zijn voornaam laat de dorpsagent zich niet aanspreken, maar als Jerry Cotton kan het wel. Hij komt hier trouwens niet voor zijn tijdverdrijf, maar is altijd 'in dienst'. Een wijkagent moet onder de mensen komen, zijn oor te luisteren leggen, zijn ogen open houden. Waar kan je dat beter dan in de dorpskroeg? Bovendien is hij verbonden aan het commissariaat van de politiezone, en dat ligt kilometers ver van het dorp verwijderd. Zijn werkterrein is hier, maar hij heeft hier geen kantoor, geen 'pied à terre'. Een mens moet toch ergens zijn honk vinden? Hij onderscheidt zich van de andere stamgasten door niet de hele dag aan de toog te zitten. Hij loopt wel zo'n tien keer op een dag binnen en buiten. Want ten slotte heeft hij nog wat anders te doen en wil hij zich ook op andere plaatsen informeren over het reilen en zeilen van de inwoners.

Dat heeft hij eigenlijk gemeen met de jonge dorpsdokter Walter. Ook die springt tussen twee visites al eens gemakkelijk bij Van Damme binnen, maar minder vaak dan de wijkagent. Daarom heeft hij er ook geen vaste plaats. Meestal staat hij trouwens recht, tussen of achter de anderen.

Het groepje noemt zichzelf 'de tienurenzeveraars'. Dat komt omdat ze elke dag om 10 uur samenkomen en dan tot half één blijven zitten.

Er is ook een beurtrol. Eén van hen komt elke dag tegen 9 uur. Hij helpt dan de oude Van Damme uit bed, steekt een handje toe met hem te wassen en aan te kleden, bakt spek en smeert enkele boterhammen, rijdt hem met zijn rolstoel achter de toog en dan is het meestal 10 uur, het moment waarop de eerste 'klanten' binnenkomen.

Van Damme, die al sinds mensenheugenis de dorpsherberg uitbaat, is oud en versleten. Hij kreunt onder de vliegende reuma,

kan zich nauwelijks bewegen, laat staan verplaatsen, maar het café blijft open.

De tienurenzeveraars zijn trouwens de enige klanten, en omdat Van Damme zich bijna niet meer kan bewegen, bedienen ze zichzelf en rekenen zelf hun verbruik af. De voorraad wordt er zorgvuldig bijgehouden en ook door hen weer aangevuld.

Eigenlijk is hun dagelijks cafébezoek een vorm van caritatie, hulpverlening en bejaardenzorg.

Het dorp leeft in een vaste routine.

Die dreigt vandaag verstoord te worden. Door een taxi die het dorpsplein komt opgereden en waar een jonge vrouw uitstapt. Ze kijkt even rond en neemt de omgeving in zich op. Dan draait ze zich in hun richting en stapt zelfbewust naar het café. Hoogstwaarschijnlijk zal ze binnenkomen. Dat kunnen de tienurenzeveraars niet verhinderen, maar in de grond willen ze het liever niet. De herberg is hun domein. Al jaren.

Ze draaien hun hoofd weg van het raam, staren elk voor zich uit of kijken vragend naar de oude Van Damme, die nauwelijks begrijpt wat er zich afspeelt.

4.

Lynn duwt de deur open, draait zich op haar zij zodat ze met haar rugzak erdoor kan, stapt binnen en roept joviaal:

- “Goeiemorgen zonder zorgen!”

Niemand reageert. Aan de toeg zitten vier mannen. Verder staan er drie tafeltjes. Leeg. Ze twijfelt even. Kiest ze discreet een tafeltje uit of sluit ze zich bij het gezelschap aan? De mannen kijken elkaar vragend aan en spreken tot elkaar met hun ogen. Lynn

wacht nog even op enige reactie, gespt haar rugzak los, en mompelt:

- “Niet veel van zeggen, deze morgen, heren?”

De Makke staat op en komt in haar richting.

- “En wat zal ’t zijn voor het juffrouwke?”

- “Een kopje koffie, graag.”

Ze schenkt geen aandacht aan de neerbuigende aanspreking van de grote, zware man. Ze voelt zich helemaal geen ‘juffrouwke’, maar in dit dorp en in deze herberg klinkt het wel sympathiek.

- “Koffie???”

Makke schrikt. Sinds jaren wordt bij de oude Van Damme al geen koffie meer geschonken. Destijds was er nog eens een vreemdeling geweest, die naar koffie had gevraagd. Men had toen water proberen te koken in een elektrische waterkoker, maar de zekeringen waren gesprongen en de halve straat zat toen zonder stroom. Sindsdien vraagt niemand nog naar warme dranken.

- “Koffie???”

- “Ja, is dat zo vreemd?”

- “Hebben we niet...”

- “Een kopje thee, dan?”

- “Thee???”

- “Ja. Hebben jullie ook niet?”

- “Nee... Alleen bier. En water. Misschien is er nog cola...”

- “Ow! Geef dan maar een colaatje...”

De Makke gaat terug, loopt achter de toog, zegt tegen Van Damme in zijn rolstoel:

- “Ze vraagt een cola...”

- “Daar! Achter die bakken met leeggoed...”

Lynn krijgt een lauwe cola in een bierglas. Makke plaatst het voor haar op de tafel. Het glas vormt een natte kring op het afgesleten vernis van het hout. Het stoort haar allemaal niet. Ze vindt het leuk. *La Flandre profonde.*

Lynn drinkt het glas snel leeg en loopt ermee naar de toog.

- “Kan het nog eens vol, patron?” vraagt ze aan Makke.

Mille onderdrukt een proestende lach.

- “Ze zegt ‘patron’ tegen hem!”

- “Is hij dat dan niet?” vraagt Lynn.

Makke wijst naar een oude man die ineengedoken achter de toog zit.

- “Hij is de patron, juffrouwke. Wij zijn de klanten.”

- “Ho, ik dacht...”

- “Zo gaat het hier!”.

De vier zwijgen weer. Maar Lynn maakt nu ongevraagd deel uit van het gezelschap. Ze leunt ongegeneerd met haar onderarmen op de toog tussen Makke en de wijkagent. Iedereen voelt er zich wat ongemakkelijk bij. Dan neemt de wijkagent een initiatief. Ten slotte is het toch zijn taak om op de hoogte te zijn van wat zich in het dorp afspeelt!

- “Verloren gelopen?” vraagt hij langs zijn neus weg, alsof niemand heeft gemerkt dat ze zich met een taxi tot op het dorpsplein liet voeren.

- “Nee, ik moet hier zijn. Denk zelfs een tijdje te blijven. Is hier een hotelletje of zo?”

De tienurenzeveraars kijken elkaar aan alsof ze elkaars gedachten peilen.

- “Misschien bij de gezusters Wauters?” oppert John.

- “Wauters? Hebben die een pension?” vraagt Lynn.

De wijkagent neemt het roer over.

- “Het zijn twee ongetrouwde zussen die hun hoeve lieten verbouwen tot een bed-en-breekfeest. Of... hoe heet zoiets? Dat zeggen ze toch zo, hé Makke? Een bed-en-breekfeest?”

- “Zeker, agent, zo zeggen ze dat!”, bevestigt Lynn. “Toch ongeveer...”

- “Zij verhuren gastenkamers en je kunt er ook ontbijten”, verduidelijkt Makke.

- “Mooi, dan neem ik daar mijn intrek. “

Mille kijkt verwonderd. Emma en Cecile, bed-and-breakfast? Ja natuurlijk, toen ze de hoeve verbouwden was het wel hun plan om toevallige passanten een bed voor de nacht en de volgende ochtend een pan spek-met-eieren aan te bieden. Eieren van de eigen kippen. En als ze tegen die tijd nog een varken zouden hebben, ook spek van eigen kweek. Maar het dorp is ten slotte geen bedevaartplaats. De toeristen komen er niet in drommen langs. Bovendien hebben die twee bejaarde dames geen verstand van zaken doen. Ze kunnen natuurlijk hun ‘etablissement’ meer bekendheid geven via *booking.com*, maar ze kennen te weinig van het internet en bovendien zijn ze daar te gierig voor. Tien procent commissie afgeven, stel je voor!

- “Doen die twee dat nog altijd?” vraagt Mille dan maar, zonder zich specifiek tot iemand bepaald te richten. Ten slotte zitten ze slechts met vier aan de toog. De oude Van Damme is hardhorig en het juffrouwtje kan het niet weten. Iemand zal ‘m wel antwoorden. In ’t café hoef je nooit iemand rechtstreeks aan te spreken. Je stelt je vraag en wie ’t antwoord kent, reageert wel.

- “Natuurlijk doen die dat nog altijd!”, bevestigt de wijkagent.

- “Zo natuurlijk is dat niet. Ik denk niet dat ze ooit één gast gehad hebben...”

- “Sinds enkele dagen logeert er een Zwitser.”

- “Een Zwitser? Wat komt die hier doen?”

De wijkagent zet een hoge borst op.

- “Wat hij precies komt doen, dat weet ik niet. Maar hij zit een hele dag op het terras en werkt op een computer. Een paar keer per dag loop ik even langs. Om de boel daar een beetje in ’t oog te houden, hé! Je weet maar nooit met vreemden. En dan twee oudere, weerloze dametjes... Daarvoor hebben we ten slotte een wijkagent, zeg ik altijd maar!”

- “Peer verblijft daar toch ook?” zegt Makke.

- “Verblijven? Verblijven... verblijven is veel gezegd.” De wijk-agent relateert de opmerking. “De juffrouwen Wauters zorgen wat voor die zwerver...”

Van achter de toog klinkt plotseling de stem van de oude Van Damme. De man is potdoof en zit er zo nutteloos bij als een verkeerslicht in de woestijn. Een hele dag zegt hij geen woord. Maar die laatste opmerking heeft hij wel verstaan.

- “Peer is geen zwerver! Peer is een slachtoffer”, fluistert hij. Zijn stem draagt nog nauwelijks, maar ze klinkt wel kordaat. Ze houdt een passie in zich, waardoor niemand de verklaring durft tegen te spreken. De vier klanten aan de toog knikken bevestigend.

Daarmee is dit onderwerp afgesloten en er valt een nieuwe stilte. De tienurenzeveraars wisselen stilzwijgend blikken en John staat recht. Het is zijn beurt om de glazen opnieuw te vullen.

Zoals een donderslag op hondsdagen klinkt plotseling de stem van Lynn:

- “Even iets anders: ik ben eigenlijk op zoek naar de familie Steenssens. Kan iemand me vertellen waar die mensen precies wonen?”

Vier hoofden draaien zich in de richting van de toog, weg van Lynn. Ze staren voor zich uit. John houdt even op met tappen. Niemand reageert op de vraag. Alleen doorheen het vormeloze lichaam van de oude Van Damme lijkt - een fractie van een seconde slechts - een zenuwtrek te gaan. Nauwelijks merkbaar.

In de herberg wordt het plotseling stil. Even stil als het was voor Lynn binnenkwam.

Eerlijk gezegd, nog stiller dan... stil.

Ákelig stil.

5.

Cecile Wauters opent de deur van de bijkeuken en zeult twee zware boodschappentassen naar binnen. Ze heeft er een half uur mee gestapt, van in het dorp tot thuis, en ze murmelt wat klachten in zichzelf.

Haar zuster Emma zit als vastgeroest in een zetel, met een breiwerkje. Haar log lijf lijkt een opgevulde zak met onderaan twee hoge rijgschoenen om haar gezwollen enkels enige steun te geven. Waarom, is niet duidelijk. Emma komt immers niet uit de stoel en verzet toch geen voet. Ze zou net zo goed - zoals ze trouwens meestal doet - pantoffels kunnen dragen. Ook die verslijten niet, want ze schuifelt niet eens ter plaatse. Slechts een paar vingers bewegen de breipennen. En soms schuiven haar ogen heen en weer. Ze gluurde even naar Cecile en breid dan voort. Haar zuster blijft grommen, maar ze krijgt geen aandacht. Onder-tussen laadt ze de boodschappen uit.

- “Er zitten oplichters in ’t dorp... We worden bedrogen. Zonder dat we er erg in hebben. Maar mij hebben ze niet! Ho, neen. Ik ontmasker ze!”, foetert ze.

Emma kijkt niet eens op, maar vraagt wel:

- “Oplichters? Wie wordt er opgelicht?”

- “Wij allemaal!”

- “Over wie heb je het?”

Wat een domme vraag van Emma! Cecile heeft het altijd over dezelfde wanneer ze klaagt. Ze haalt moedeloos haar schouders op, loent even neerbuigend naar haar zuster en neemt dan haar boodschappentas met beide handen vast. Met een doffe klap zet ze ‘m weer neer op tafel. Er zitten gelukkig geen eieren in.

- “Over De Kuyper, natuurlijk. De uitbater van de supermarkt. Dat is een oplichter. Omdat hij de schoonzoon van de notaris is, denkt hij zich alles te kunnen veroorloven.”

- “Die man probeert toch alleen maar zijn brood te verdienen...” sust Emma. Emma sust altijd. Dat komt omdat ze het huis nooit verlaat. Cecile doet de boodschappen, komt in het dorp, praat met de mensen en luistert er zelfs soms naar. Zij kent de laatste nieuwtjes en dankzij haar, is Emma ook volledig op de hoogte. Maar haar immobiel zijn heeft haar gelouterd en geleerd te aanvaarden. Ze heeft ook geleerd om mensen te nemen zoals ze zijn. Dat is iets anders dan te vergeven. Je kunt mensen iets blijven kwalijk nemen, maar als je er toch niets aan kunt veranderen, dan kan je je d’r maar beter bij neerleggen en de situatie aanvaarden zoals ze is. Emma wil haar dagen niet vergallen met te sakkeren over het onomkeerbare. In dat opzicht heeft Cecile een heel ander karakter. Hoewel... Zij klaagt wel over alles en iedereen, maar ze doet er niets aan. Stel dat het zou beteren! Dan is er niets meer om over te klagen. Dat zou toch wel jammer zijn. Er gebeurt al zo weinig in het dorp!

Maar vandaag voelt ze zich echt bedrogen. Ze is opgejut en over haar toeren. Haar zuster vindt dat de uitbater van de supermarkt ‘alleen maar zijn brood probeert te verdienen’. Tssss! Je moet echt wel naïef zijn om dat als excuus in te roepen voor zijn maffiapraktijken

- “Zijn brood verdienen, ja... dat zal wel! Maar op welke manier!”

- “Wat doet hij dan verkeerd?”

- “Hij licht zijn klanten op! Ik merkte het al eerder. Maar nu weet ik het zeker.”

Het is genoeg voor Emma. Ofwel komt Cecile ter zake en zegt ze klaar en duidelijk wat er gebeurd is, ofwel kan ze er maar beter mee ophouden.

- “En hoe doet hij dat dan wel?”

- “Hij knoeit met de gewichten, Emma!”

- “Ach...” Emma haalt haar schouders op. Hoe kan een winkelier, en zeker de uitbater van een supermarkt, vandaag nog

met gewichten knoeien? Vroeger, ja vroeger toen alles nog op een balans werd afgewogen, toen vijlde men wel eens een millimeter of zo van de bodem van de gewichtjes, af. Die wogen dan minder en de klant kreeg ook minder waar voor zijn geld. Maar die tijd is al lang voorbij. De tijd van weegschalen ook, trouwens. Tegenwoordig wordt alles elektronisch gewogen en die compu-ters zijn geijkt. Daar kan je geen halve milligram aan veranderen.

- “Neen, dat zal wel!” geeft Cecile toe, “Maar hij is geniepiger dan dat. Zijn verpakkingen wegen gewoon minder dan wat erop staat.”

Ach, wat bazelt Cecile toch! Als een verpakking minder weegt, dan kost ze toch ook minder?

- “Dat denk je maar!”, raast Cecile aan een stuk door, “Dat denk je maar! Je koopt een doosje champignons van een halve kilo voor een vaste prijs. Maar als je ’t naweegt, zit er maar 420 gram in. En er is nog meer. Ik zag hoe een van de meisjes het witloof sorteerde. Dat lag er al enkele dagen en de buitenste blaadjes waren grauw geworden. Die werden er overal netjes afgetrokken.”

- “Dat is toch geen oplichting?”

- “Ha, neen? Als je witloof koopt, wil je toch de blaadjes hebben? Maar als je die er langs buiten aftrekt, houd je op den duur alleen nog maar die harde kern over. En zijn kippenborsten, dan! Die spuit hij in met water. Zo wegen ze zwaarder. In de pan verdampt dat allemaal en houd je bijna geen vlees over. Met de frisdrank knoeit hij ook...”

- “Doet hij daar ook water bij, of zo?” vraagt Emma. Ze bedoelt het komisch, maar voor Cecile komt het allerminst als een grap over.

Ze legt omstandig uit hoe hij tework gaat. Cecile houdt het allemaal in ’t oog. Ze vergelijkt de aanbiedingen in de folders, met de producten in de winkel. Soms zijn er promoties. Dan zitten er

zes flessen in één plastic verpakking. Je moet er maar vijf betalen en je krijgt de zesde fles gratis. Zo staat dat toch in de folder. Maar je ziet die pakken nooit in de winkel staan. De Kuyper snijdt de folie los en verkoopt de zes flessen afzonderlijk tegen de volle prijs...

- “Ik zeg het je, we worden opgelicht! We moesten maar eens een klacht indienen.”

Emma schrikt. Meent haar zuster dat nu? Een klacht indienen? Tegen De Kuyper? De keizer van het dorp? De schoonzoon van de oude notaris? De onaantastbare?

- “Als de agent nog eens langskomt, dan spreek ik er hem toch over aan...”, zegt Cecile. Stilaan kalmeert ze. Terwijl ze de aangekochte conservenblikjes in de voorraadkast zet, stelt ze plotse-ling vast dat het frietvet ook op is.

- “Ik zou gezworen hebben, dat er gisteravond nog een pakje stond.”

Emma blijft naar haar breiwerkje staren en vraagt:

- “Heb je wel goed gekeken?”

- “Misschien niet...”, twijfelt Cecile. “Moet ik volgende keer dan aan denken, als ik nog eens boodschappen doe...”

6.

Herr Ottokar Niezen draait zijn laptop een beetje opzij, zet het scherm iets rechter en controleert of de lichtinval nu beter is. Op het scherm staat een halve pagina tekst. In plaats van voort te schrijven, kijkt hij boven het scherm in de oneindigheid. Er is niets bijzonders te zien en dat vindt hij juist zo bijzonder.